

Opis systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Ilży

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku oraz stanowi część systemu zarządzania, o którym mówi art. 9 ustawy – Prawo bankowe.

I. CELE SYSTEMU KONTROLI

1. Cele systemu kontroli wewnętrznej:

- 1) skuteczność i efektywność działania Banku;
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Celem systemu kontroli wewnętrznej funkcjonującego w Banku jest zapewnienie osiągnięcia w/w celów.

2. Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- a) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo Bankowe;
- b) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu Banków Spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i Bankach zrzeszających;
- c) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w Bankach;
- d) Zasad Ładu Korporacyjnego;
- e) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w Bankach;
- f) Innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej
- g) Wytycznych Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia (zwanymi dalej Spółdzielnią).

II. ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań.

2. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

3. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne procesom istotnym.

4. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu,

- procesu, struktury organizacyjnej;
- 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.
5. Niezależna komórka audytu wewnętrznego ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, działająca na zasadach określonych w Umowie Systemu.

Struktura systemu kontroli wewnętrznej

1. Podział komórek i jednostek organizacyjnych w Banku na poszczególne poziomy, dokonany jest w Regulaminie Organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Iłży.
2. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach.
  - 1) **Poziom I** - to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.
  - 2) **Poziom II** - to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależnie od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I z zachowaniem zasad braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych. o którym mowa w pkt. 1.

Kontrola na Poziomie II ma charakter ciągły i kompleksowy, celem kontroli jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i Poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
  - 3) **Poziom III** - to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni, która ma za zadanie badanie i ocenę w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie, jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomach I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

W strukturach Spółdzielni działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego. Audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnie podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu Spółdzielni, a funkcjonalnie Radzie Nadzorczej Spółdzielni.
3. Schemat struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym, stanowi zał. nr 1.

III. NADZÓR ORGANÓW BANKU NAD SYSTEMEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. Zarząd Banku Spółdzielczego w Iłży

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcje kontroli oraz Stanowisko ds.zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność Stanowisku ds.zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników w tej komórce.
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze Stanowiskiem ds.zgodności oraz Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcję do niezbędnych materiałów źródłowych w tym zawierających informacje chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
  - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
  - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej, raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
  - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 5.

2. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Iłży

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. W ramach nadzoru nad działalnością Banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Stanowiska ds. zgodności, Zarządu Banku Spółdzielczego w Iłży, Komitetu Audytu, raportów z audytu wewnętrznego realizowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK), oraz istotne z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli

wewnętrznej oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

3. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej na I i II poziomie, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Stanowiska ds. zgodności.
4. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Iłży, informuje Spółdzielnię o wynikach oceny o której mowa w pkt.3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza Banku:
  - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
  - 2) zatwierdza Politykę Zgodności Banku Spółdzielczego w Iłży;
  - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank Spółdzielczy w Iłży.

IV. Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni Systemu Ochrony zrzeczenia BPS

1. Zarząd Spółdzielni odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni, który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego oraz zapewnienie niezależności realizacji tej funkcji.
2. Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania w Systemie ochrony funkcji audytu wewnętrznego.

Sporządziła:

Aldona Strzałkowska

Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej.